



*Università degli
Studi di Sassari*



**The California
State University**

REVITALIZING ENDANGERED LANGUAGES: ALGHERESE CATALAN

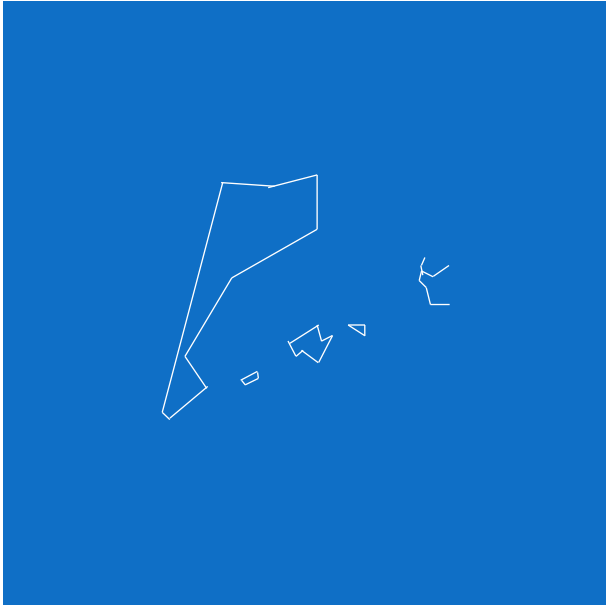
Francesc Ballone, University of Sassari

APRIL 28, SARDINIA NATIONAL DAY, 12:00 PM

<https://csulb.zoom.us/j/87610893591>



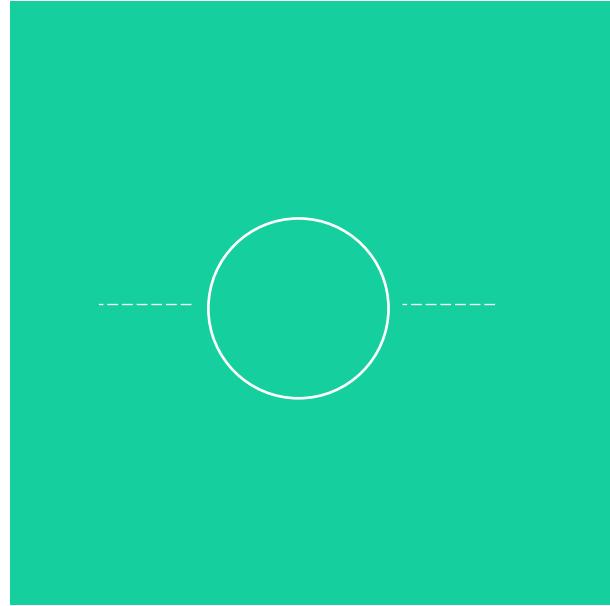
T H E M E S O F T H I S P R E S E N T A T I O N



BRIEF NOTES ON THE
DIALECTAL POSITIONING
AND GENEALOGY OF
ALGERESE CATALAN



NUMBER OF SPEAKERS
AND ATTITUDES



ENHANCING AND
TRANSMITTING OUR
LANGUAGE



France

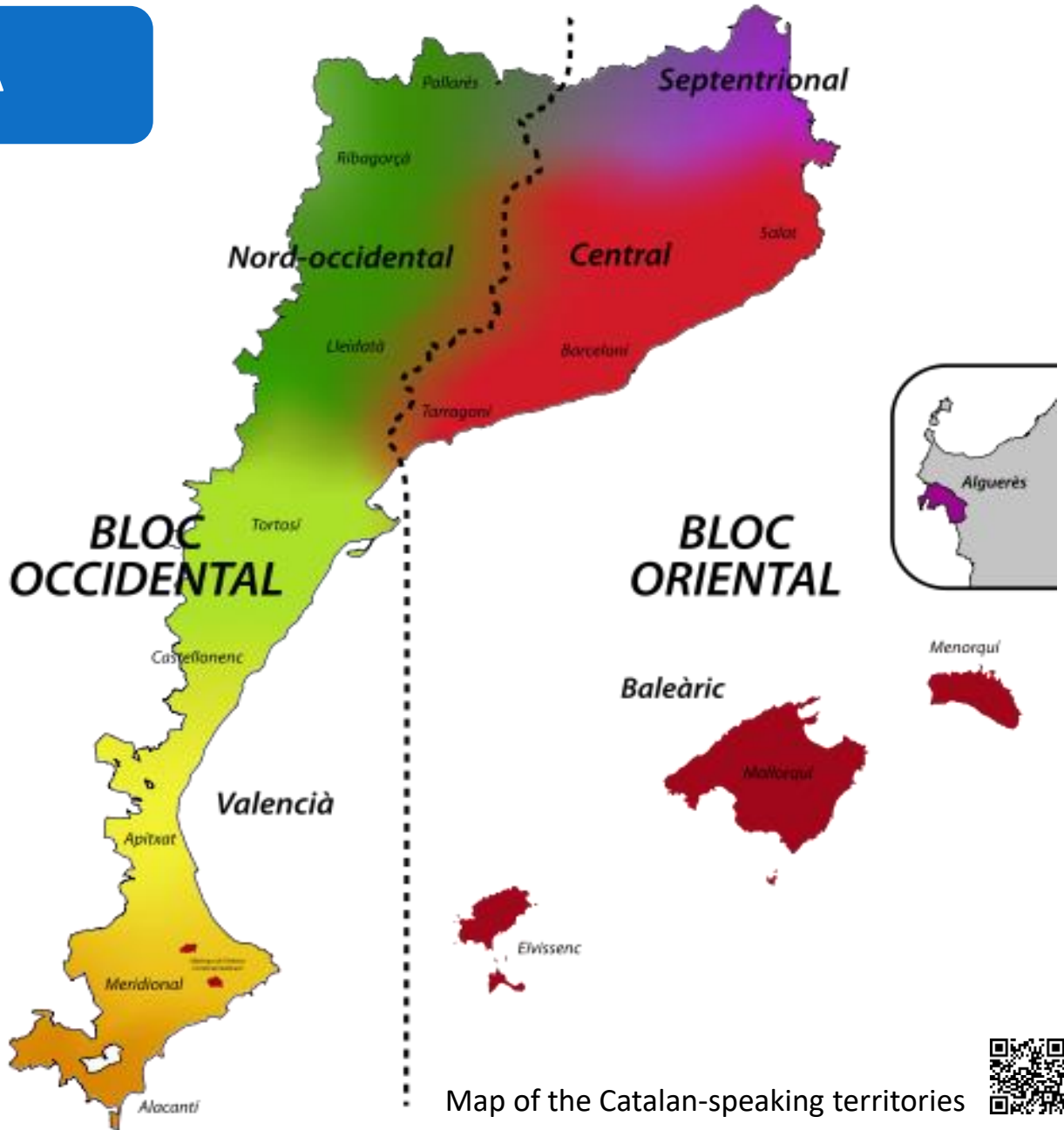
Andorra

Spain

Italy

~10 million speakers

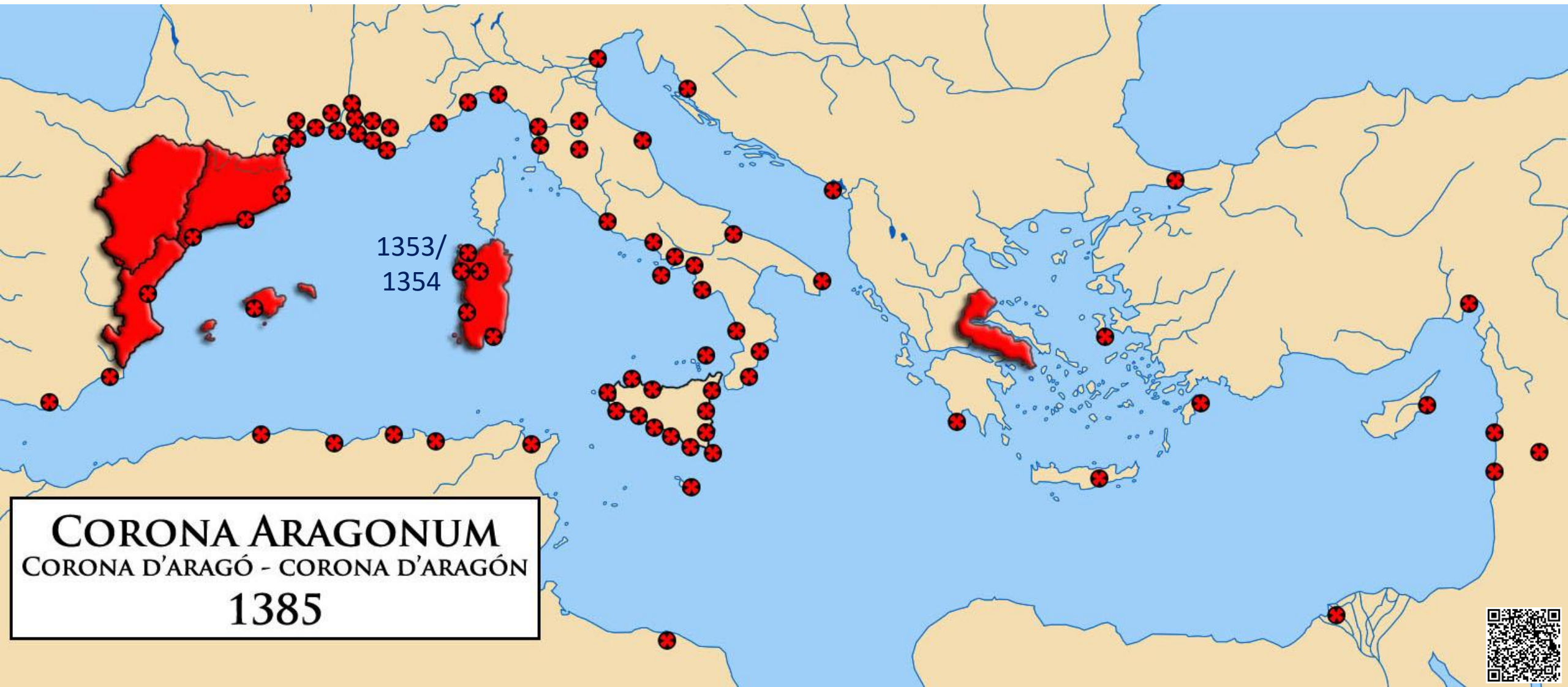
CATALÀ



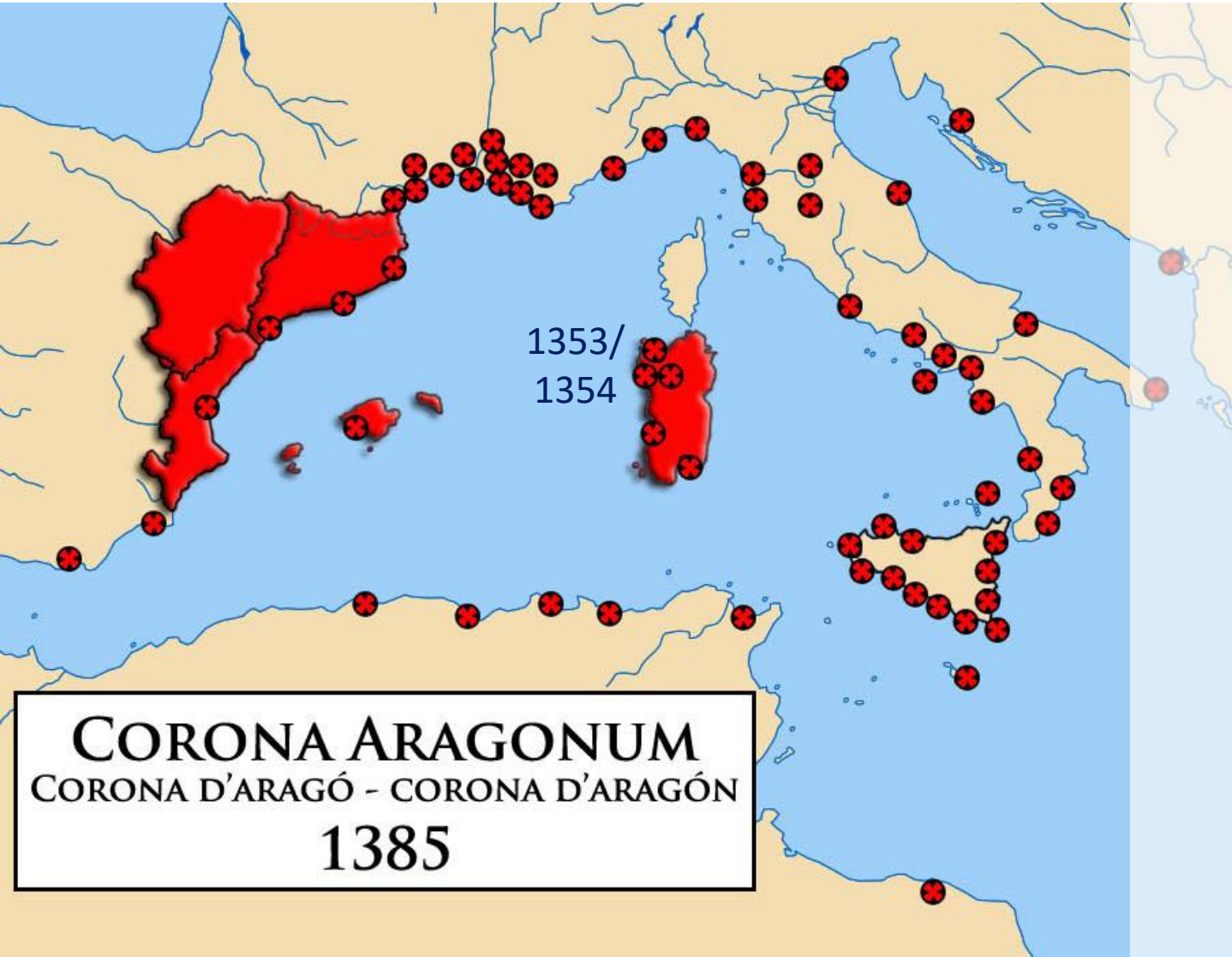
Map of the Catalan-speaking territories

CATALÀ GENERAL

The domains of the Crown of Aragon in 1385



The domains of the Crown of Aragon in 1385



How many people can speak Algherese Catalan today?



Municipi de l'Alguer

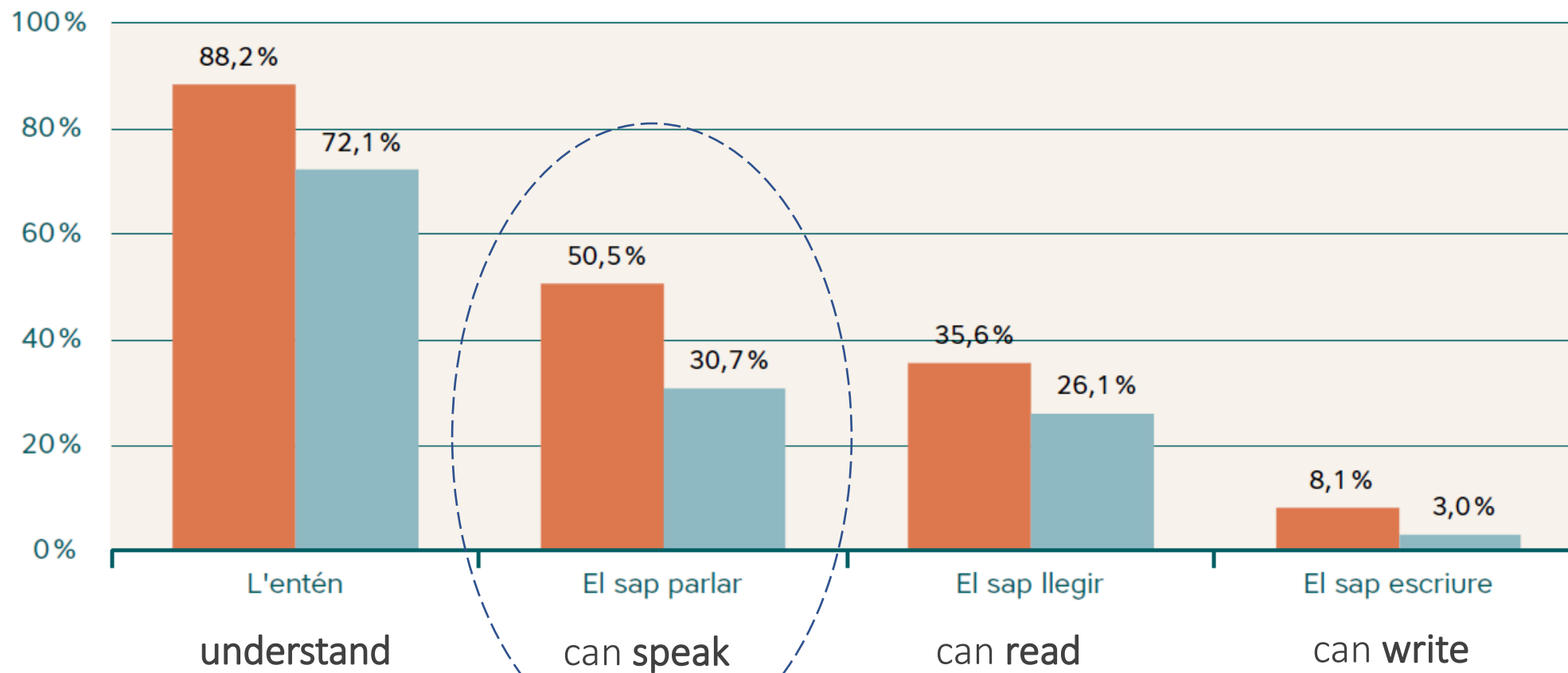


Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Direcció General de polítiques Lingüístiques

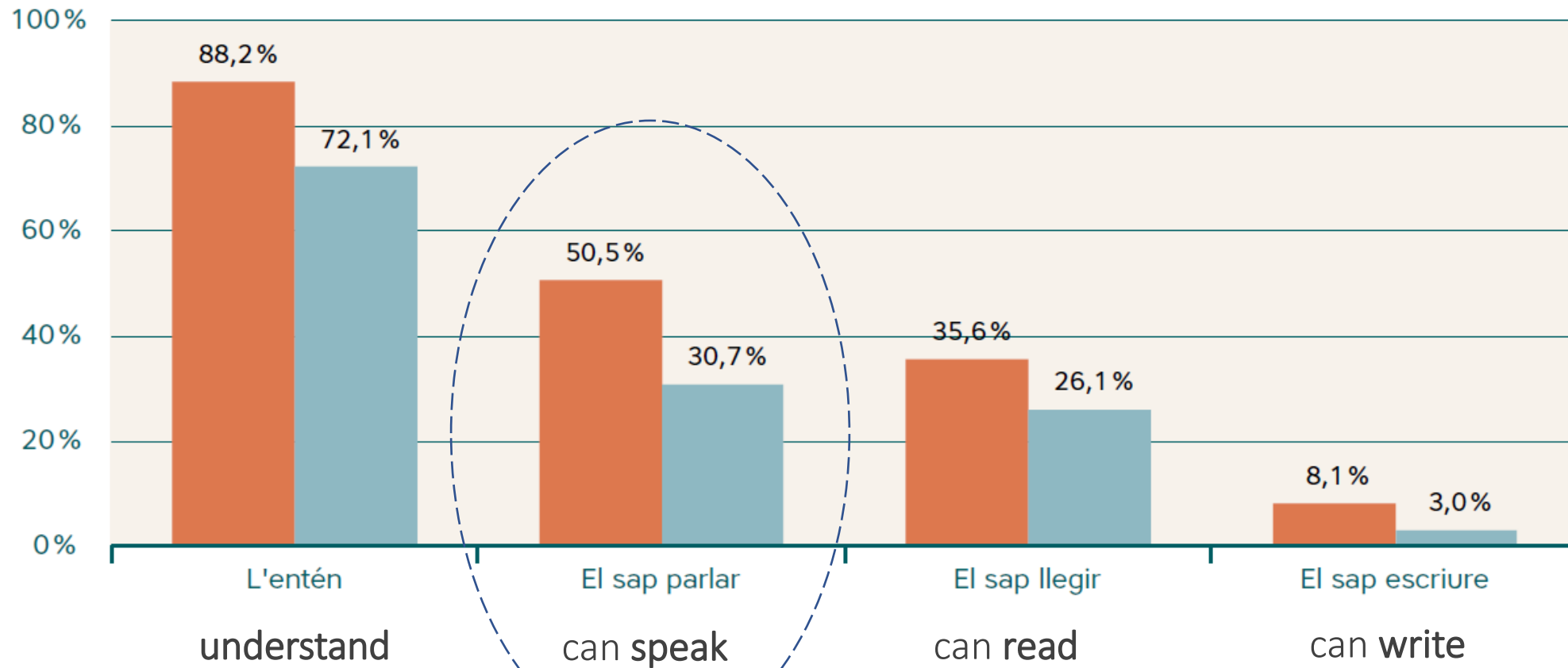
43,000 residents

615 interviews (Ita/Cat)

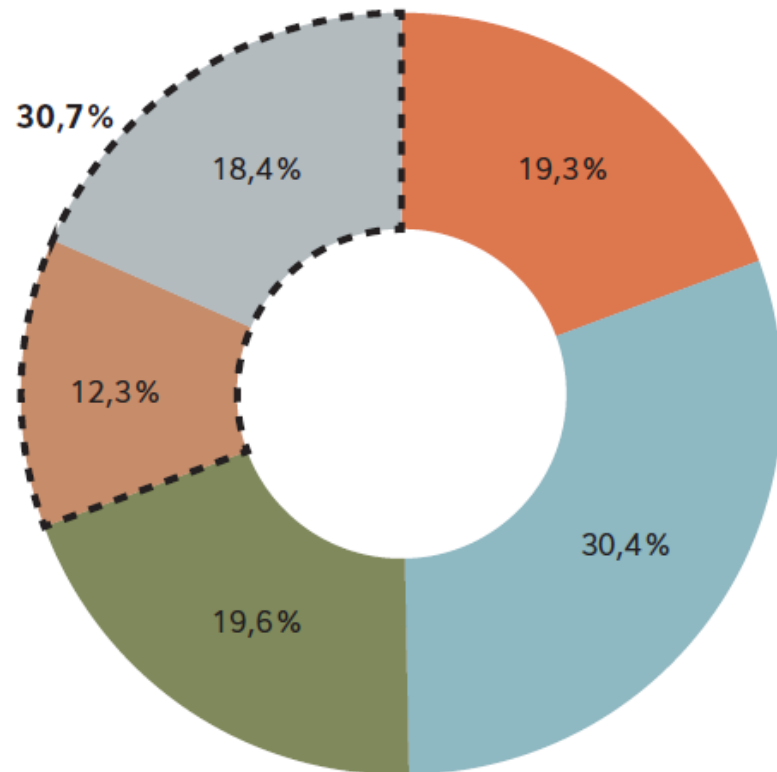


Dichotomous questions:
«Can you speak Algerese?» (Yes/No)

Continuous questions (response scale)



Continuous questions (response scale):
«Can you speak Algherese?»

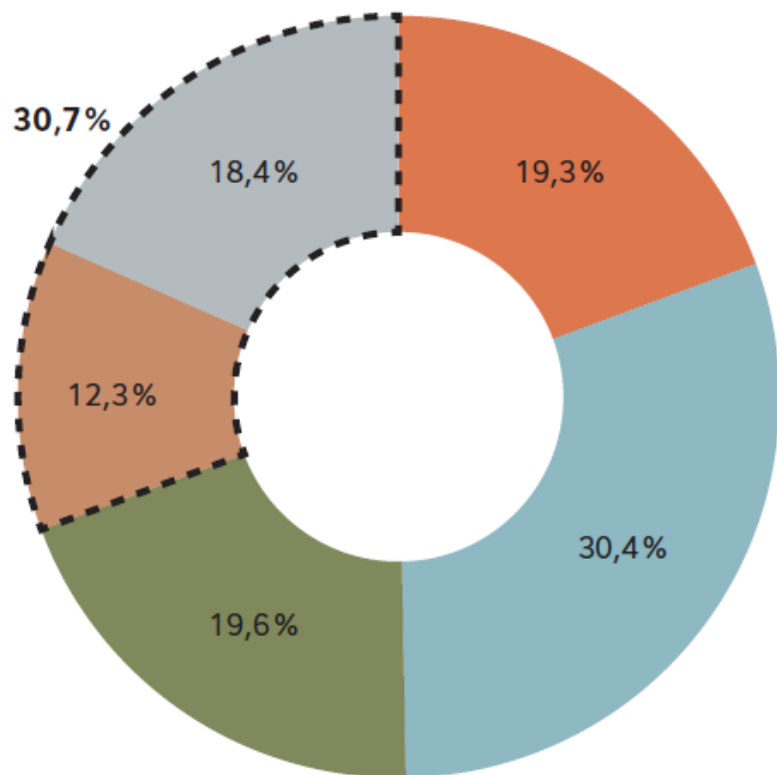


- No, not even simple words or short phrases.
- I can speak some simple words and phrases.
- Sometimes I happen to start a conversation in Algherese and then switch to Italian, due to lack of words or because I feel more comfortable with the latter language.
- I can speak it well, and I can start and finish a conversation with little or no effort at all.
- I can speak it well, including traditional lexicon and jargon.



Which languages do you speak well enough in order **to be able to have a conversation** [...]?

Special Eurobarometer 243 (2006:8-9)

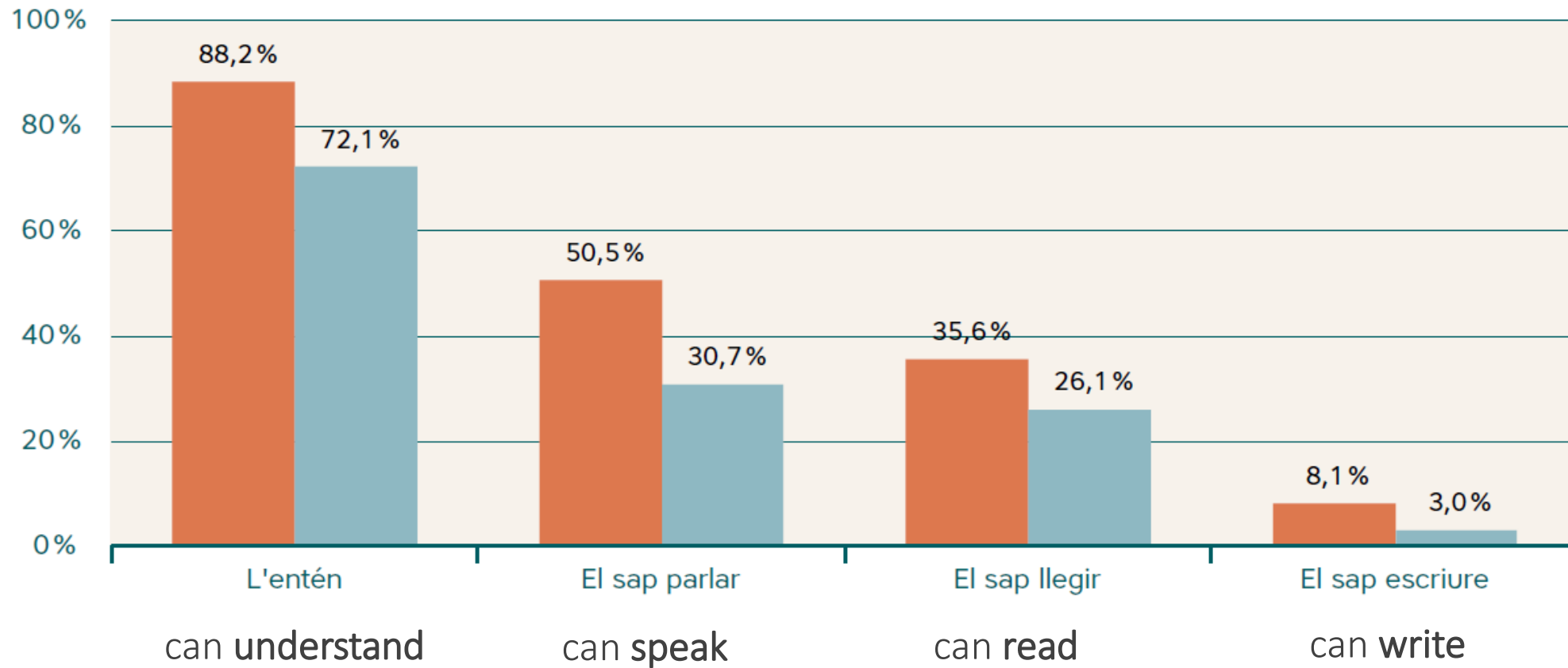


Continuous questions (response scale):
«Can you speak Algherese?»

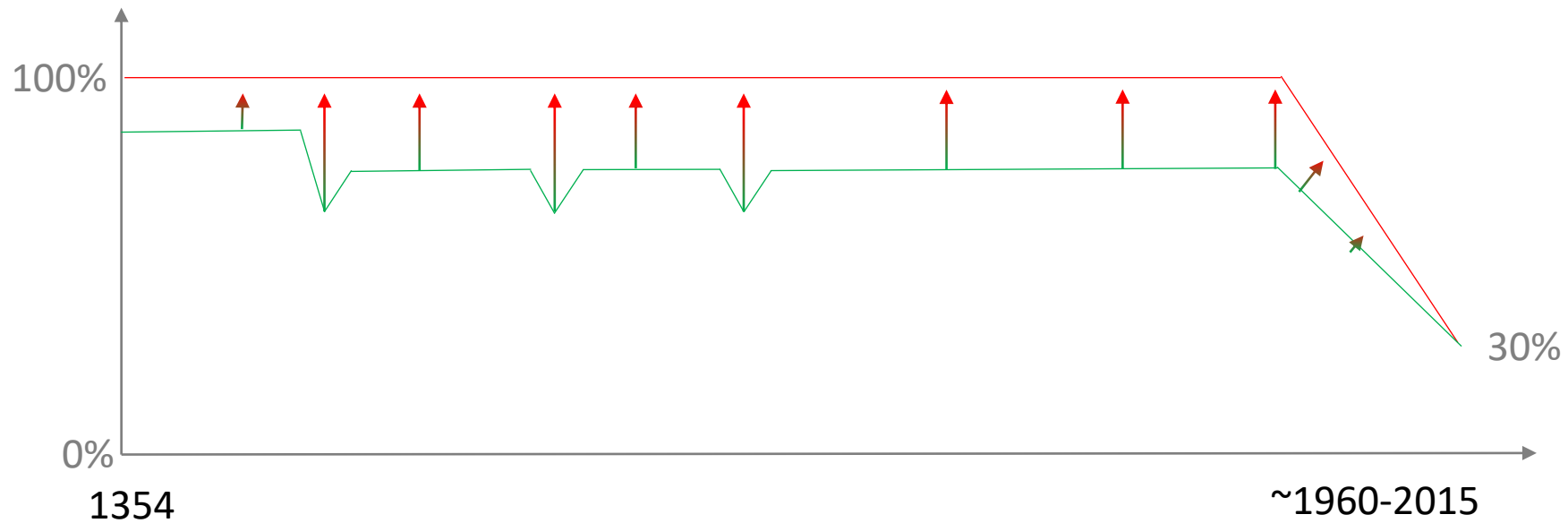
- No, not even simple words or short phrases.
- I can speak some simple words and phrases.
- Sometimes I happen to start a conversation in Algherese and then switch to Italian, due to lack of words or because I feel more comfortable with the latter language.
- I can speak it well, and I can start and finish a conversation with little or no effort at all.
- I can speak it well, including traditional lexicon and jargon.

Dichotomous questions:
«Can you speak Algerese?» (Yes/No)

Continuous questions (response scale)

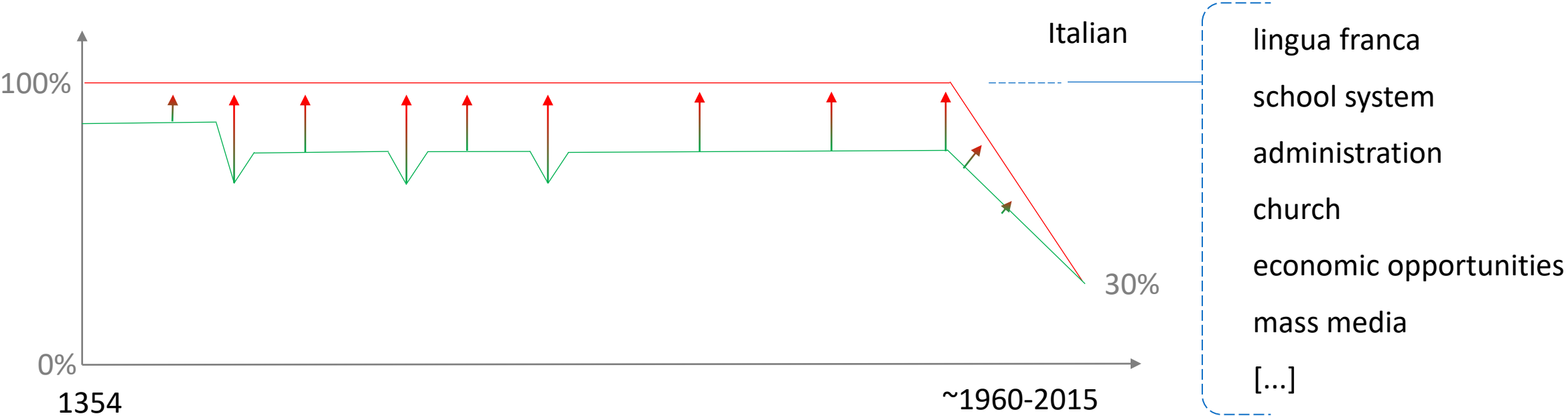


Algherese Catalan vitality and capacity to attract new speakers along the centuries



- Catalan-speaking residents
- Residents with Algherese Catalan as their L1

Algherese Catalan vitality and capacity to attract new speakers along the centuries



- Catalan-speaking residents
- Residents with Algherese Catalan as their L1

l a n g u a g e t r a n s m i s s i o n

young families
(30-to-44-year-old parents)

parents (at least one) who
use Catalan as the only or
as the main language to
raise their offspring: **3.6%**

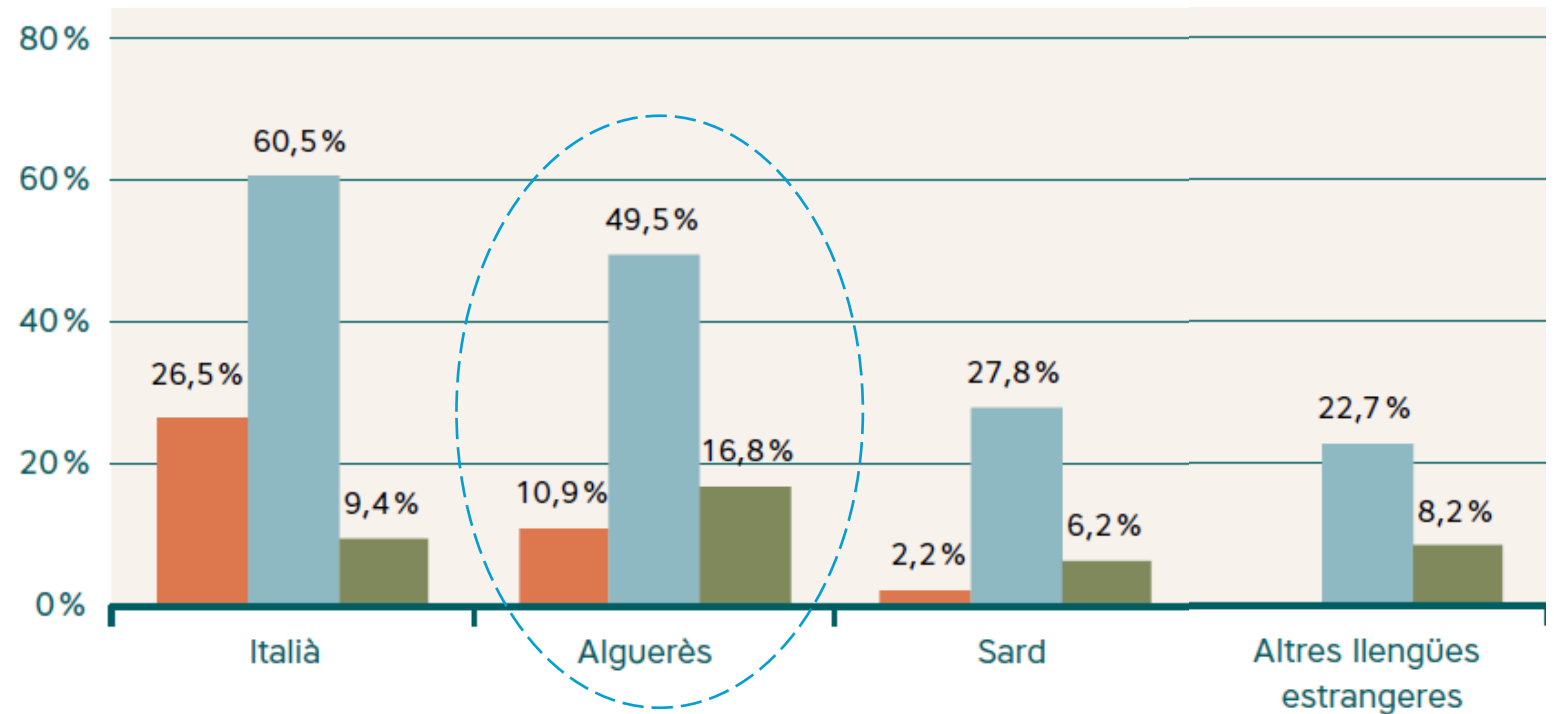
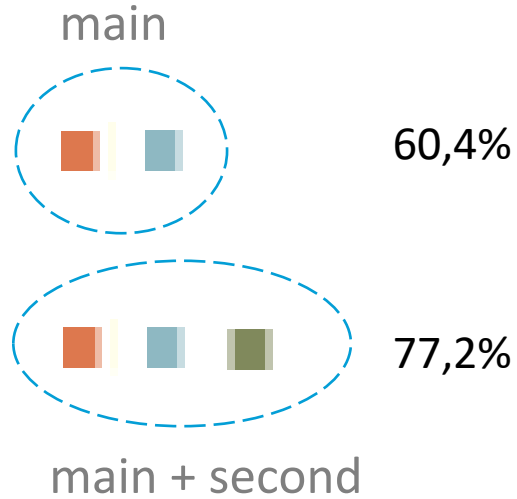


«Which languages would you like to be able to speak and use in your future life in Alghero...»

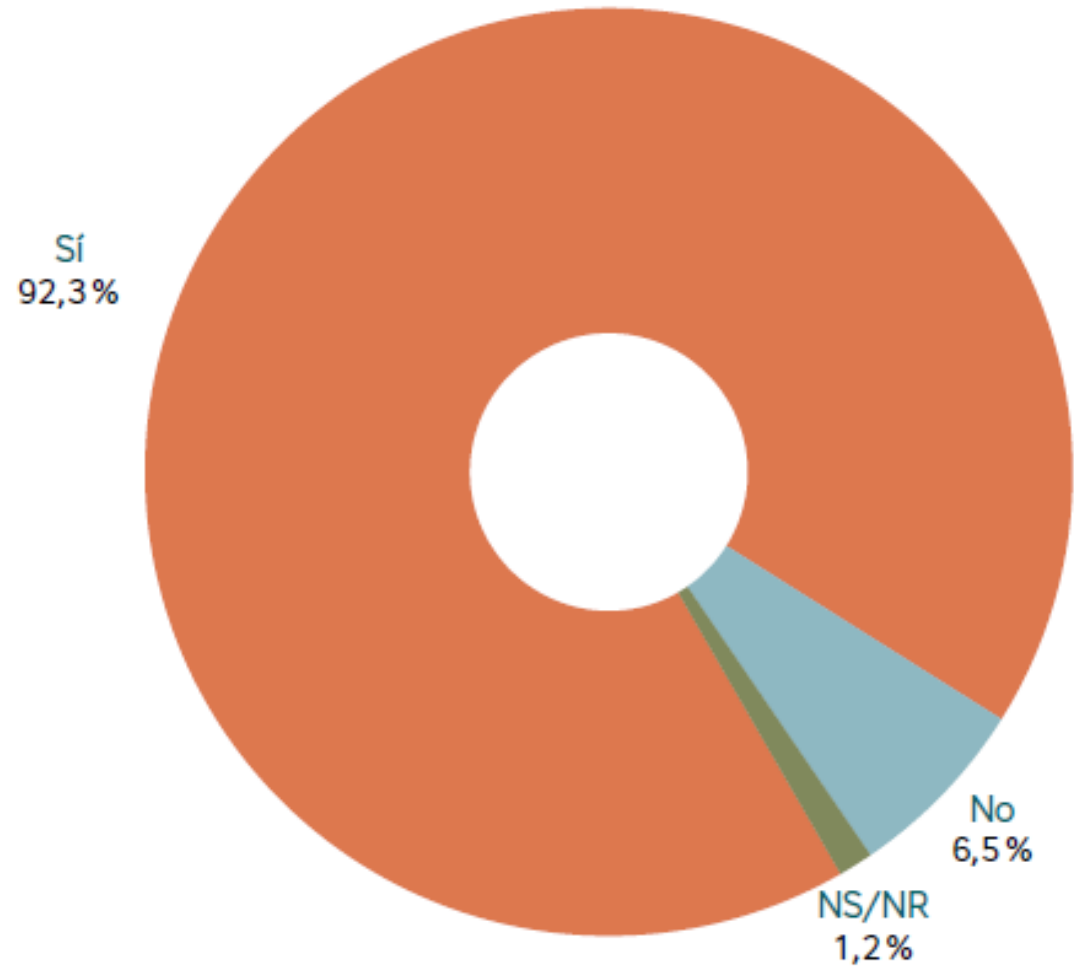
As the only main language

As the main language, with others

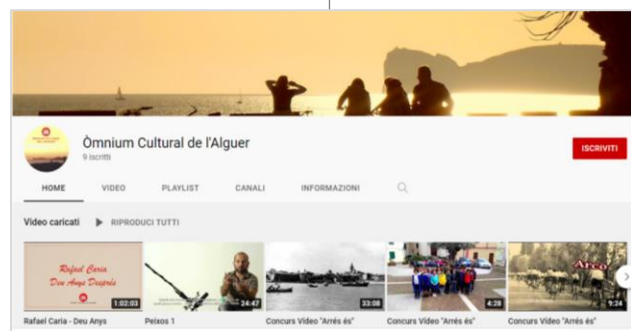
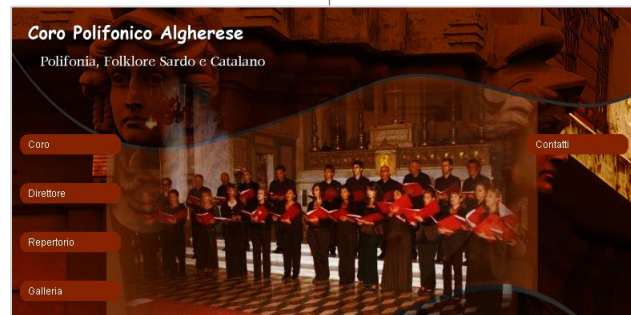
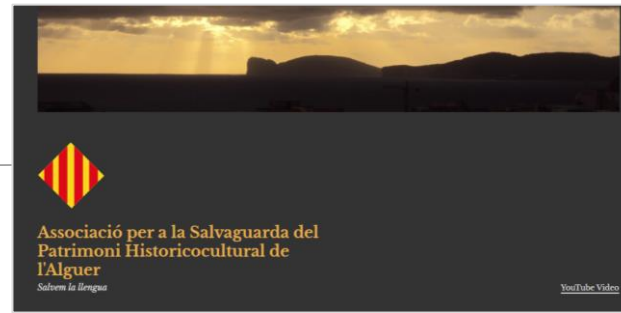
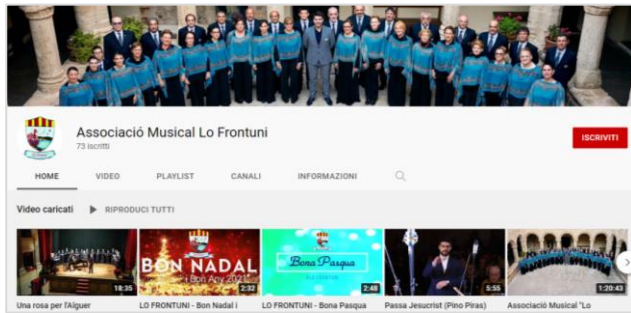
As a second-option language



«Would you like for Algherese Catalan and the other languages of Sardinia to be also used and taught in public schooling, along with Italian and other foreign languages?»



Alghero is rich in local cultural institutions and private-voluntary-work-based schools of Algherese



On an **academic level**, our territory hosts:

a local delegation of the **Institut d'Estudis Catalans**

a course of **Catalan Language**
(University of Sassari/Bachelor's Degree in
'Mediazione Linguistica e Culturale')

a course of **Algherese Catalan**
(University of Sassari/Higher Degree in 'Lingue e
Culture della Sardegna')



The screenshot shows the website for the IEC - Institut d'Estudis Catalans Delegació de l'Alguer. The header includes the IEC logo and the text 'Institut d'Estudis Catalans Delegació de l'Alguer'. Navigation links for 'INICI', 'PROJECTES', 'NOTÍCIES', and 'CONTACTES' are visible. The main content area features the title 'IEC - Institut d'Estudis Catalans Delegació de l'Alguer' and a descriptive paragraph: 'L'Institut d'Estudis Catalans és un centre de recerca científicotecnològica i humanística que assumeix, entre les seues funcions principals, també aquella d'Acadèmia de la Llengua Catalana.' Below this, it states: 'Té la seu principal en la ciutat de Barcelona, i és present amb delegacions en diversos territoris de llengua catalana, entre els quals, l'Alguer. La nostra delegació és nada el 2016, i a partir del 2018 té la seu al Palau Serra, al centre històric de l'Alguer, en un espai posat a disposició de l'administració municipal.' A photograph on the right shows a person working with large piles of red wool in a rustic setting.



The screenshot shows the website for the Dipartimento di Scienze umanistiche e sociali at the University of Sassari. The header includes the university logo and the text 'Dipartimento di Scienze umanistiche e sociali Università degli Studi di Sassari'. It also features 'ENHANCED BY Google' and a language selector for Italian and English. The navigation menu includes 'Home', 'Dipartimento', 'Didattica', 'Ricerca', 'Post Laurea', and 'Internazionale'. The main content area displays a carousel of images with the text 'RITORNO ALLE ORIGINI'. The bottom navigation bar contains icons and labels for 'Offerta formativa', 'Contatti', 'Qualità', and 'Bandi e gare'.

Digital platforms for self-learning

www.lenguamia.cat

<https://lenguamia.cat/es-facil/>

Mans manetes (libre complet)
DOCUMENT

Libro in PDF di «Mans manetes», a cura della Plataforma per la Llengua, con traduzioni in italiano

[VES AL CONTENUT](#)

Mans manetes (àlbum complet)
ÀUDIO

Disco completo «Mans manetes», a cura della Plataforma per la Llengua, con traduzioni in italiano

[VES AL CONTENUT](#)

Si vos agrada el peix (videoclip)
TEXT VIDEO

Videoclip della canzone di Mariano Piras. Il testo è disponibile nella sezione «commenti» di Youtube

[VES AL CONTENUT](#)

Lo Sant Rosari de l'Alguer
TEXT VIDEO

Il Santo Rosario disponibile per la lettura online, con l'accompagnamento di una voce narrante

[VES AL CONTENUT](#)

Parla-me en alguerés – sottotitoli in italiano
VIDEO

Versione di «Parla-me en alguerés» con sottotitoli in algherese e traduzione italiana

[VES AL CONTENUT](#)

Pino Piras: Cançons de reganal (àlbum)
ÀUDIO

Ascolta tutte le canzoni dell'album «Cançons de reganal», del cantautore Pino Piras

[VES AL CONTENUT](#)

Pino Piras: Cançons de reganal (cançoner)
DOCUMENT

Canzoniere con tutti i testi dell'album «Cançons de reganal», del cantautore Pino Piras

[VES AL CONTENUT](#)

Pino Piras: ...En Poema... Sàtira... Cançó... (àlbum)
ÀUDIO

Ascolta le canzoni di «En Poema... Sàtira... Cançó...», il secondo album di Pino Piras

[VES AL CONTENUT](#)

Ernesto (videoclip)
VIDEO

Videoclip della canzone «Ernesto», di Claudia Crabuzza, dall'album «Com un soldat»

[VES AL CONTENUT](#)

Ernesto
TEXT

Testo della canzone «Ernesto», di Claudia Crabuzza e Fabio Sanna, con traduzione in italiano

[VES AL CONTENUT](#)

Corpus Bosch & Sanna
WEB

Raccolta di canzoni, poesie tradizionali e memorie legate alla campagna algherese, corredate di testi scritti

[VES AL CONTENUT](#)

Corpus Francesc Ballone (COA)
WEB

Ricordi di vita algherese: religiosità, campagna, vita alla muraglia e riscoperta della propria cultura

[VES AL CONTENUT](#)

Corpus Jaume Corbera (COA)
WEB

Diversi protagonisti della vita quotidiana del passato algherese raccontano le proprie esperienze di vita

[VES AL CONTENUT](#)

Corpus Arxiu de Tradicions
WEB

Corpus della nostra tradizione orale ricco di preghiere, filastrocche, canzoni e racconti, corredate di testi scritti

[VES AL CONTENUT](#)

Entrevista a Frulio Giovanni Michele (calafato)
VIDEO

Intervista a Giovannino Frulio, maestro d'ascia, e trascrizione del testo in italiano e algherese

[VES AL CONTENUT](#)

Atles Interactiu de l'Entonació del Català – Entrevista/dona
TEXT VIDEO

Intervista a Francesca Piras sulla figura del «prubunaru» (licantrop), con trascrizione ortografica

[VES AL CONTENUT](#)

Learning objects and materials for children education

<https://llenguamia.cat/materials-per-criatures/>



Mans manetes (àlbum complet)

ÀUDIO

Disc complet «Mans manetes», a cura de la Plataforma per la Llengua

[VES AL CONTENUT](#)



Mans manetes (llibre complet)

DOCUMENT

Llibre en PDF de «Mans manetes», a cura de la Plataforma per la Llengua

[VES AL CONTENUT](#)



Llegendes noves de un lloc antic (PDF)

DOCUMENT

«Llegendes noves de un lloc antic», a cura de Carmelita Zedda i 3A 2019/20

[VES AL CONTENUT](#)



Les veus dels animals (lletres)

DOCUMENT

Los textos de les cançons «Les veus dels animals»

[VES AL CONTENUT](#)



La rateta poligueta (conte tradicional)

VÍDEO

Conte animat a cura de la 1a C / Escola mitjana l'Alguer 2 (2011/2012)

[VES AL CONTENUT](#)



La rateta poligueta (conte tradicional)

VÍDEO

Conte narrat de «La rateta poligueta», a cura de Storie di Alghero

[VES AL CONTENUT](#)



Les veus dels animals: lo grill (àudio)

ÀUDIO

Àudio de la cançó «Les veus dels animals: lo grill»

[VES AL CONTENUT](#)



Les veus dels animals: la granota (àudio)

ÀUDIO

Àudio de la cançó «Les veus dels animals: lo grill»

[VES AL CONTENUT](#)



L'arbre de x'Antoni (PDF)

DOCUMENT

«L'arbre de x'Antoni», a cura de Carmelita Zedda i 4A 2020/21

[VES AL CONTENUT](#)



Ball rodó: cançó i videoclip

VÍDEO

Videoclip de la cançó «Ball rodó» amb el text en sobreimpressió

[VES AL CONTENUT](#)



Piquiquedo i l'orco marí (conte tradicional)

VÍDEO

Conte narrat de «Piquiquedo i l'orco marí», a cura de Storie di Alghero

[VES AL CONTENUT](#)



Parla-me en alguerès (lletres)

DOCUMENT

Lletres de la cançó «Parla-me en alguerès»

[VES AL CONTENUT](#)

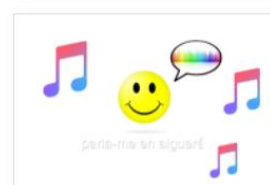


Parla-me en alguerès (vídeo)

TEXT VÍDEO

Videoclip de «Parla-me en alguerès», en la versió llonga

[VES AL CONTENUT](#)



Parla-me en alguerès (àudio)

ÀUDIO

Àudio de la cançó «Parla-me en alguerès»

[VES AL CONTENUT](#)



La cançó dels dies (vídeo)

VÍDEO

Videoclip amb animació digital que té com a tema los dies de la setmana

[VES AL CONTENUT](#)



Joan Petit (àudio)

ÀUDIO

Àudio de la cançó «Joan Petit»

[VES AL CONTENUT](#)

Dictionaries

<http://www.alguer.es/>

The screenshot shows the homepage of the 'diccionari de Alguerés' website. The header features the title 'diccionari de Alguerés' in a stylized font, with a small logo on the left and an 'Entrar' button on the right. Below the header is a red navigation bar with links: 'Inici', 'Inscripció', 'Índex', 'Adjuni un vocàbol', 'Bibliografia', 'Abrevacions', and 'Contactes'. The main content area is divided into two columns. The left column contains a search box labeled 'Cercador de vocàbols' with a 'Busca' button and a link to 'Cerca avançada'. Below this is a 'Categories' section listing various categories with their respective counts: Animals (341), Ditxos (224), Jocs i jocàtols (86), Noms geogràfics (450), Noms propis (369), and Números (386). The right column displays an alphabetical index from 'A' to 'Z' and a list of words starting with 'a', including 'a', 'a bonu', 'a mà a mà', 'a mos veure', 'a redós, a redosso', 'àbac', 'abacadada', and 'abacadar'.

<https://dcvb.iec.cat/inici.asp>

The screenshot shows the homepage of the 'Institut d'Estudis Catalans Diccionari català-valencià-balear' website. The header features the title 'Institut d'Estudis Catalans Diccionari català-valencià-balear' in a large, bold font, with a portrait of Francesc de Borja Moll on the right and the text 'INSTITUCIÓ FRANCESC DE BORJA MOLL'. Below the header is a search box labeled 'Cerca:' with a magnifying glass icon. The main content area is divided into two columns. The left column contains a 'Presentació' section with a paragraph of text: 'Aquesta edició electrònica del Diccionari català-valencià-balear (DCVB) d'A. M. Alcover i F. de B. Moll és el resultat del projecte d'informatització del DCVB que es va dur a terme a l'IEC durant el bienni 2001-2002. El juliol de 2000 l'Editorial Moll, propietària de l'obra, i l'IEC signaren un acord de col·laboració per a la realització d'aquest projecte que assenyalava l'IEC com a responsable del disseny i de l'execució de les diferents fases del procés d'informatització. Aquest acord establia també la possibilitat de la instal·lació del DCVB a Internet per a l'accés públic des del servidor web de l'IEC.' The right column contains a paragraph of text: 'El caràcter emblemàtic del DCVB, la seva magnitud, la seva importància com a obra cabdal de la lexicografia i de la lingüística catalanes, i la necessitat d'incorporar-lo a les possibilitats obertes per les noves tecnologies motivaren l'interès d'organismes de les diverses terres de parla catalana a col·laborar en el finançament del projecte. És per aquest motiu que la informatització del DCVB es va dur a terme amb el suport de la Generalitat de Catalunya, del Govern de les Illes Balears, i del Govern d'Andorra.'

Corpora dealing with our phonological inventory

<http://www.ub.edu/sonscatala/ca/alguerès>

Els sons del català

Els sons del català

Català English

Presentació Taules de sons ▾ Glossari Exercicis Enllaços Notícies

Equip Finançament

Taules de sons - Alguerès

Comparació de sons

consonants

Mode d'articulació	Lloc d'articulació											
	bilabial		labiodental		dental	alveolar		postalveolar	palatal	velar		
oclusiu	p	b			t	d					k	g
africat							ts	dz	tʃ	dʒ		
fricatiu			f	v			s	z	ʃ	ʒ		
nasal		m		ɱ				n			ɲ	ŋ
vibrant								r				

t OCLUSIVA DENTAL SORDA

Vídeo

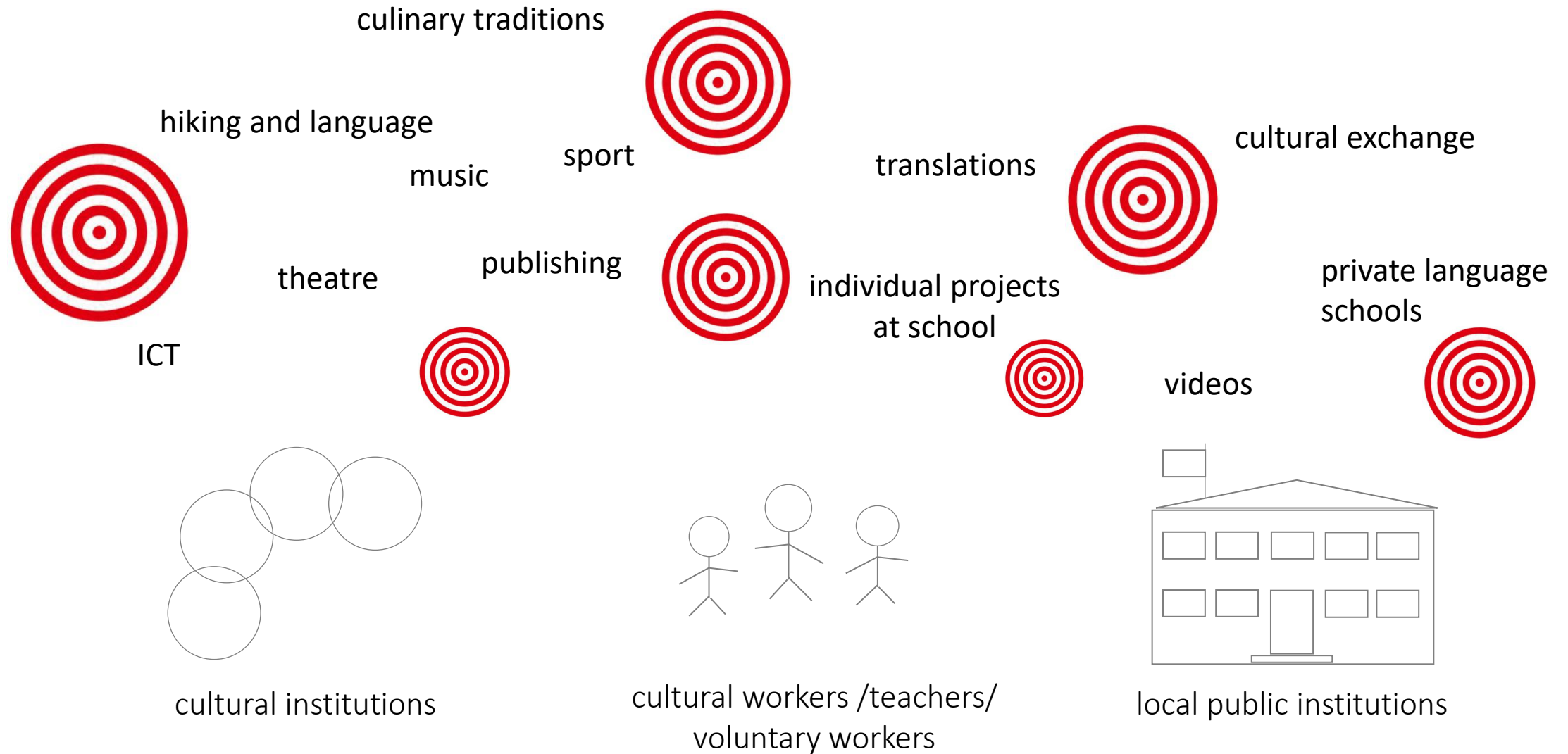
tassa rata
tira dimiti
tu mútua

matat comprat
 definitiva vestit
 futur embut

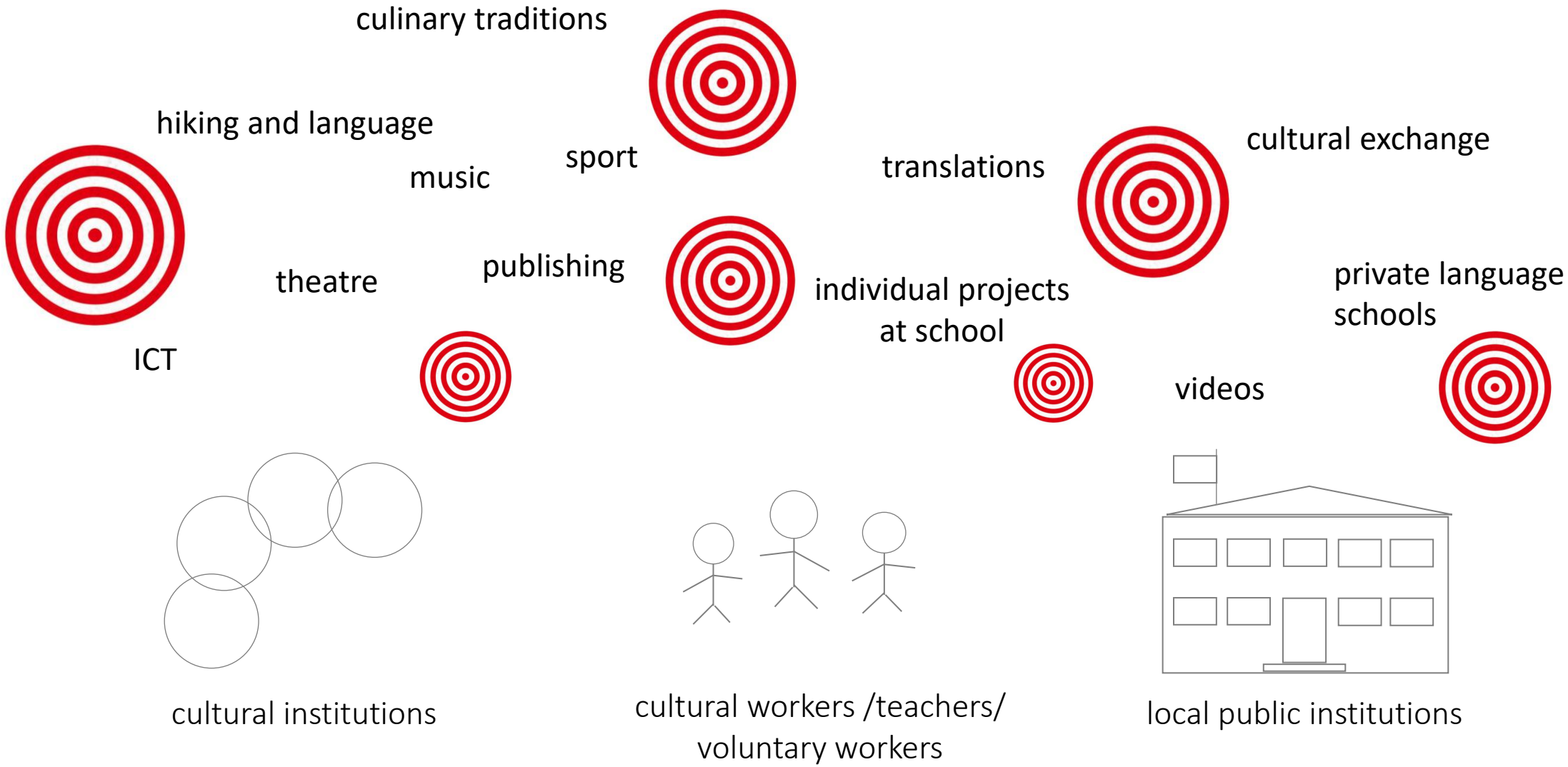
Diagrama articulatori

Descripció del so:
 S'articula mitjançant una obstrucció total del pas de l'aire produïda pel contacte entre la part anterior de la llengua i la part interior de les incisives superiors i/o la part més anterior de la

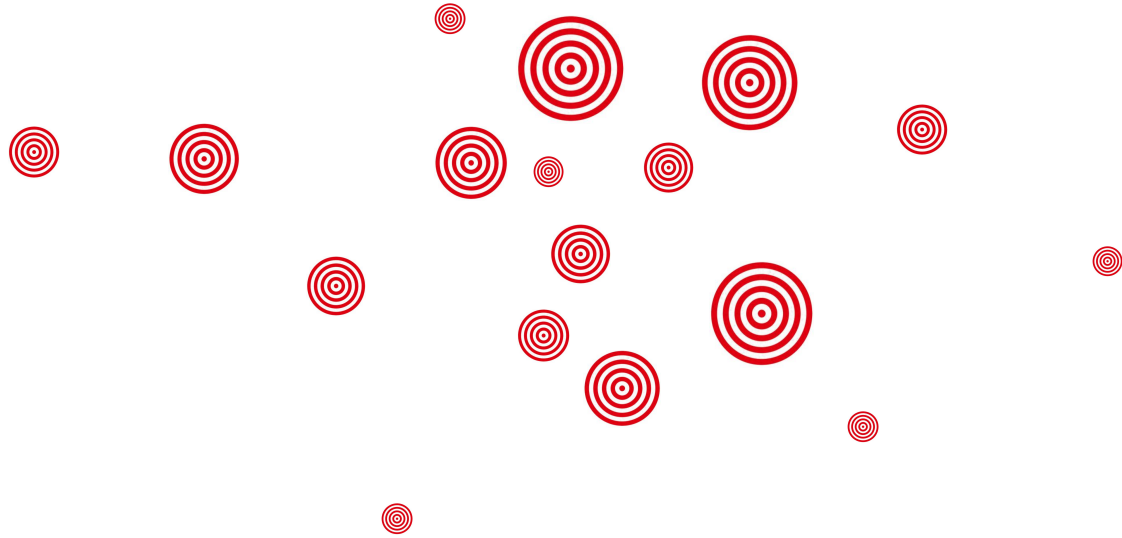
To sum up: in Alghero we have plenty of private and public actors producing cultural activities concerning Algherese Catalan



Yet, none of them seems to be able to reactivate the linguistic transmission



'enhancement'



language substitution

oral memory

presence of local languages in cultural productions.
Active use of the language: nul or residual

familiarization/decrease

presence of local languages in cultural productions.
Active use of the language: decreasing (usage/speakers)

familiarization/increase

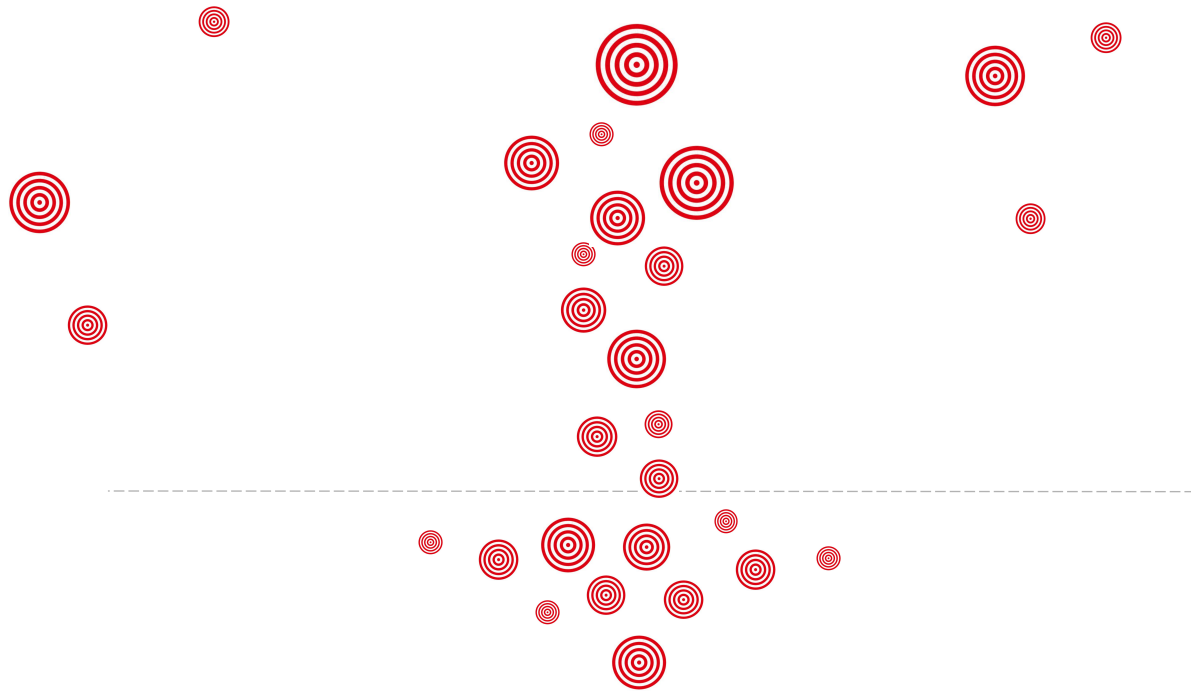
presence of local languages in cultural productions.
Active use of the language: stable, especially among
the young generations (usage/speakers)

increase

increase in usage and presence of the language
across the community

normal language

'reactivation of the language transmission'



language substitution

oral memory

presence of local languages in cultural productions.
Active use of the language: nul or residual

familiarization/decrease

presence of local languages in cultural productions.
Active use of the language: decreasing (usage/speakers)

familiarization/increase

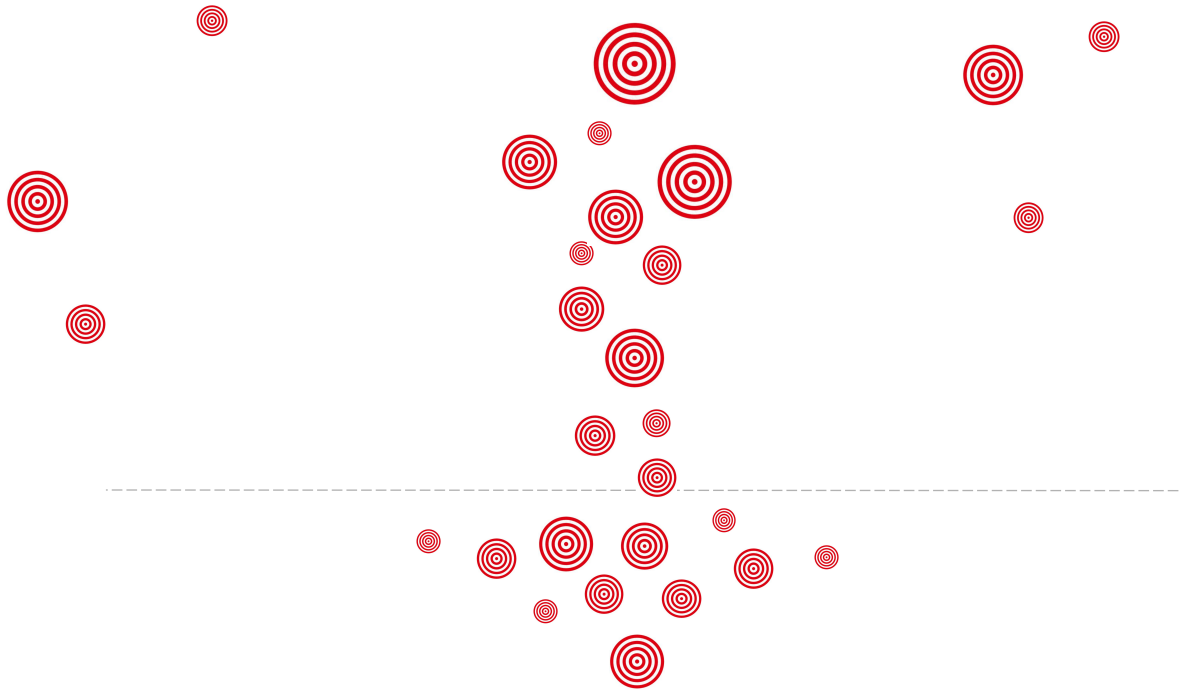
presence of local languages in cultural productions.
Active use of the language: stable, especially among the young generations (usage/speakers)

increase

increase in usage and presence of the language across the community

normal language

'reactivation of the language transmission'



how many of our projects can have a positive impact on language development and transmission?

language substitution

oral memory

presence of local languages in cultural productions.
Active use of the language: nul or residual

familiarization/decrease

presence of local languages in cultural productions.
Active use of the language: decreasing (usage/speakers)

familiarization/increase

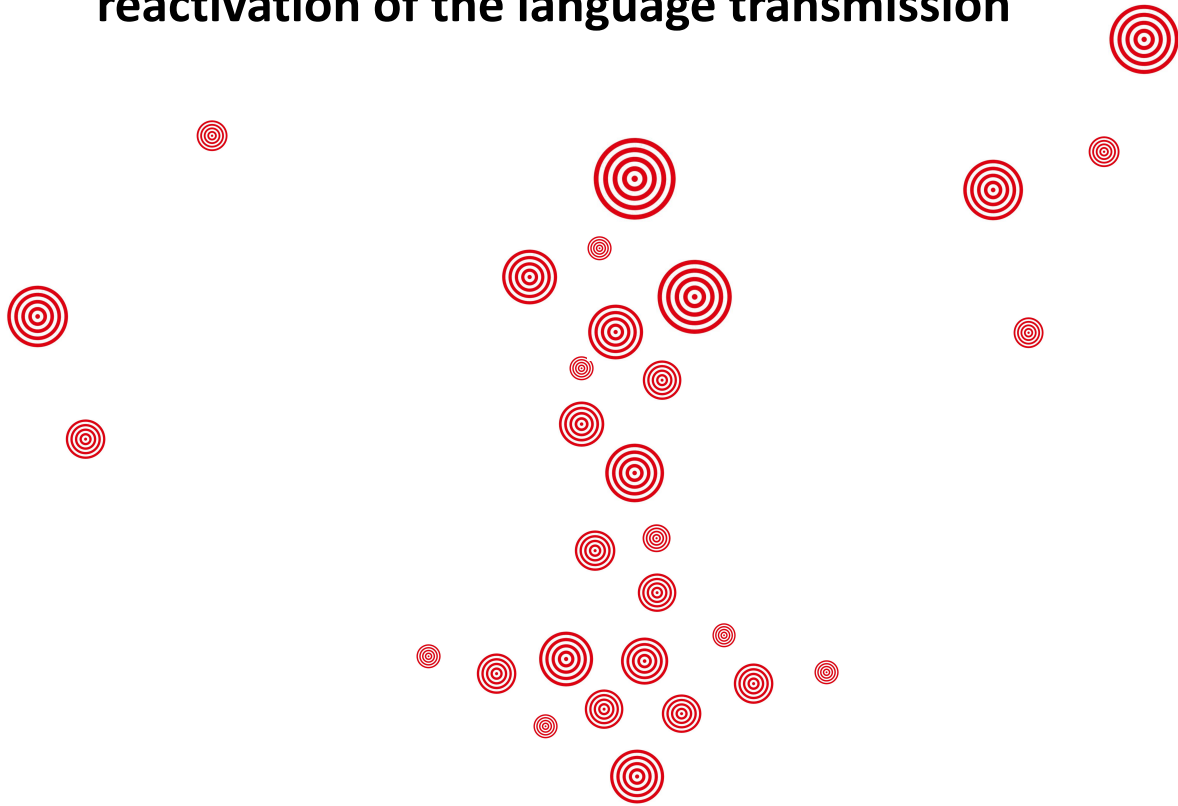
presence of local languages in cultural productions.
Active use of the language: stable, especially among the young generations (usage/speakers)

increase

increase in usage and presence of the language across the community

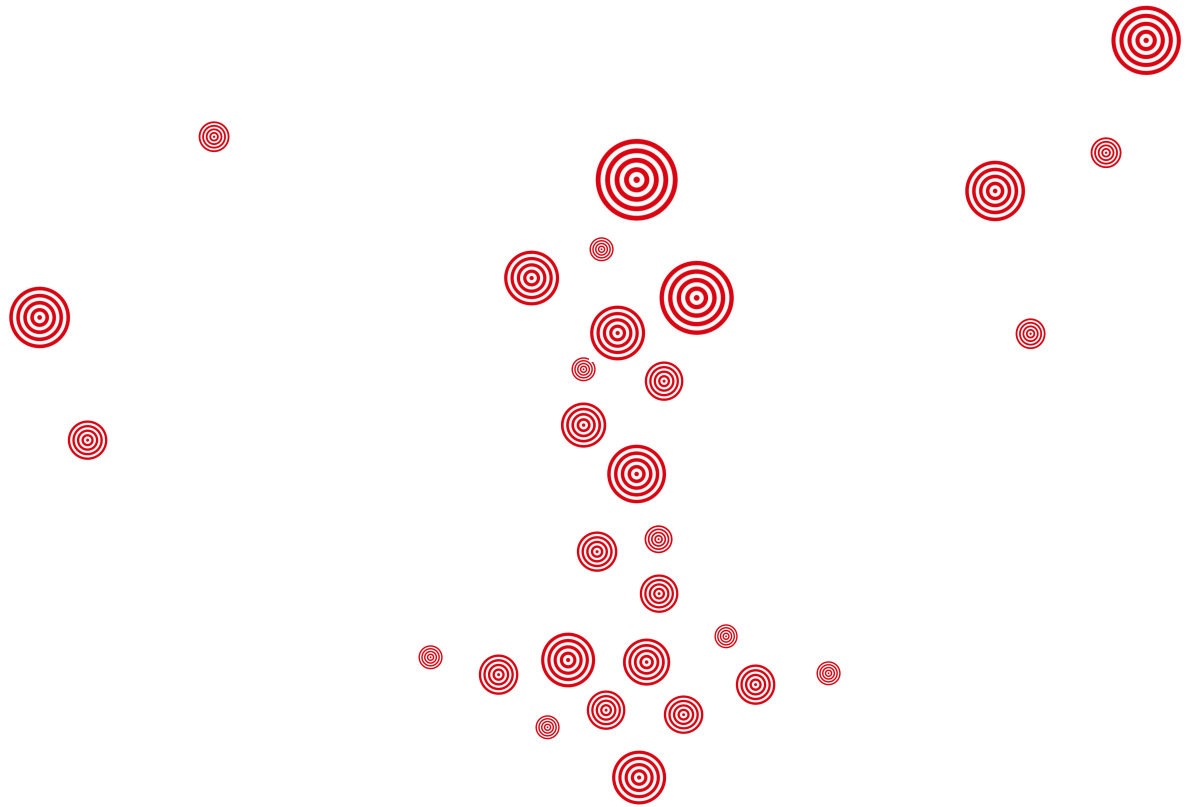
normal language

'reactivation of the language transmission'



- ✓ increasing our literature for children;
- ✓ convincing families who transmit Italian 'by inertia' to switch to Catalan;
- ✓ teaching Catalan at school on a regular basis and not just occasionally;
- ✓ increasing the creation of high-quality and adaptable digital learning objects;
- ✓ [...]

how many of our projects can have a positive impact on language development **and transmission?**



Thanks